मदिरा नियमहरु, २०३३

नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित मिति: २०३३।०२।१८

पहिलो संशोधन: २०६५।०६।०३

मदिरा ऐन, २०३१ दफा १६ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरु बनाएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ** :– (१) यी नियमहरुको नाम "मदिरा नियमहरु, २०३३" रहेको छ ।

(२) यी नियमहरु तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछन् ।

२. **परिभाषा** :- विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यी नियमहरुमा,-

(क) "ऐन" भन्नाले मदिरा ऐन, २०३१ सम्झनु पर्छ ।

(ख)[१] "अन्त:शुल्क अधिकृत" भन्नाले अन्त:शुल्क ऐन, २०५८ को दफा ५ बमोजिम नेपाल सरकारले तोकेको अधिकृत सम्झनु पर्छ ।

३. **इजाजतपत्र लिनु पर्ने** :- (१) मदिराको उत्पादन, बिक्री वितरण वा निकासी पैठारी गर्न चाहने व्यक्तिले अनुसूची–१ बमोजिमको ढाँचामा अन्त:शुल्क अधिकृत समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम पर्न आएको दरखास्तमा अन्त:शुल्क अधिकृतले आवश्यक जाँचबुझ गरी मनासिब देखेमा अनुसूची–२ बमोजिमको इजाजतपत्र सक्नेछ ।

४.[२] **इजाजतपत्र दस्तुर र नवीकरण दस्तूर** :- मदिराको उत्पादन, बिक्री वितरण वा निकासी पैठारी गर्न दिइने इजाजतपत्र वापत लाग्ने दस्तुर र

१ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधन भएको । यसपूर्वको व्यवस्था निम्नानुसार थियो:

(ख) "अन्त:शुल्क अधिकारी" भन्नाले अन्त:शुल्क विभागको निर्देशक, नेपाल सरकारले नियुक्त गरेको वा तोकेको अन्त:शुल्क अधिकारी र निज नभएको ठाउँमा भन्सारको हाकिम र निज पनि नभएको ठाउँमा माल अड्डा वा कोष तथा तहसील कार्यालयको हाकिमलाई सम्झनु पर्छ ।

२ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधन भएको । यसपूर्वको व्यवस्था निम्नानुसार थियो:

- देहायको कामको अनुमतिपत्रको लागि देहायको दस्तूर लाग्नेछ :-

इजाजतपत्र नवीकरण दस्तुर अन्तःशुल्क नियमावली, २०५९ बमोजिम हुनेछ ।

५.[३] ....

६.[४] **इजाजतपत्रको अवधि र नवीकरण** :– (१) इजाजतपत्रको अवधि एक आर्थिक वर्षसम्म कायम रहनेछ ।

(२) इजाजतपत्र नवीकरण गराउन चाहने इजाजतपत्रवालाले उपनियम (१) बमोजिमका अवधिसमाप्त भएपछि नियम ४ बमोजिमको दस्तुर

(क) मदिरा उत्पादन गर्नः रु.२५०।–
(ख) डिष्टीलरीबाट उत्पादन भएको मदिरा बोतल बन्दी बिक्री वितरण गर्ने प्रत्येक पसललाई : रु.३००।-
(ग) डिष्टीलरीबाट उत्पादन भएको मदिरा बोतलबन्दी बिक्री वितरण गर्ने प्रत्येक पसल वा होटेललाई :रु.५००।-
(घ) विदेशी मदिरा बोतल बन्दी बिक्री वितरण गर्ने प्रत्येक पसल वा होटेललाई : रु.१,०००।-
(ङ) विदेशी मदिरा बोतल खोली बिक्री वितरण गर्ने प्रत्येक पसल वा होटेललाई : रु.२,०००।-
(च) विदेशी मदिरा पैठारी गर्न : रु.१,०००।-
(छ) डिष्टीलरीबाट उत्पादित मदिरा निकासी गर्न : रु.१,०००।-
तर-
(१) कूटनैतिक सुविधा वा महसुल सुविधा प्राप्त व्यक्तिले विदेशी मदिरा पैठारी गर्नलाई अनुमतिपत्र लिनु पर्ने छैन ।
(२) कुनै विदेशी वास्वदेशी यात्रुले विदेश भ्रमणबाट आफ्नो साथ तीन बोतलसम्म रक्सी र बाऱ्ह बोतलसम्म वियर लिएर आउन अनुमतिपत्र लिनु पर्नेछैन ।

३ पहिलो संशोधनद्वारा खारेज गरिएको । त्यो व्यवस्था निम्नानुसार थियोः ५. नवीकरण दस्तूर :-यी नियमहरु बमोजिम प्राप्त अनुमतिपत्र नवीकरण
गर्दा अनुमतिपत्र बमोजिमकै दस्तूर लाग्नेछ ।

४ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधन भएको । यसपूर्वको व्यवस्था निम्नानुसार थियोः
६. अनुमतिपत्रको अवधि र नवीकरण :– १. नियम ३ बमोजिम जारी गरिएको अनुमतिपत्र एक आर्थिक वर्षसम्म बहाल रहनेछ र सो अवधि
भुक्तान हुनु भन्दा एक महिना अगावै अर्को आर्थिक वर्षको लागि नवीकरण गराउनु पर्नेछ ।
२.उपनियम (१) मा तोकिएको म्यादभित्र अनुमतिपत्र नवीकरण गराउन नसकेमा अनुमतिपत्र नवीकरण गराउन नसकेको कारण अन्तःशुल्क
अधिकारीलाई मनासिब लागेमा देहायको अवधिको लागि देहाय बमोजिमको थप दस्तूर लिई नवीकरण गरी दिन सक्नेछ :-
(क) नवीकरण गर्ने म्याद नाघेको पैंतिस दिनसम्म नवीकरण दस्तूरको सयकडा पच्चीस,
(ख) नवीकरण गर्ने म्याद नाघेको पैंतिस दिनदेखि तीन महिनासम्म नवीकरण दस्तूरको सयकडा पचास,
(ग) नवीकरण गर्ने म्याद नाघेको तीन महिनादेखि छ महिनासम्म नवीकरण दस्तूरको सयकडा पचहत्तर र
(३) नवीकरण गर्ने म्याद नाघेको छ महिनादेखि सोही आर्थिक वर्षको अन्तसम्म नवीकरण दस्तूर सरह ।

सहित अनुसूची – १ बमोजिमको ढाँचामा अन्तःशुल्क अधिकृत समक्ष दरखास्त दिई श्रावणमहिना भित्र नवीकरण गराउनु पर्नेछ ।

तर कुनै इजाजतपत्रवालाले चाहेमा तीन आर्थिक वर्षका लागि एकैपटक नवीकरण दस्तुर दाखिला गरी नवीकरण गराउन सक्नेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजिमको अवधिभित्र इजाजतपत्र नवीकरण नगराउने इजाजतपत्रवालाले त्यस्तो अवधि नाघेको पहिलो तीन महिनाभित्र पच्चीस प्रतिशत, त्यसपछिको तीन महिनाभित्र पचास प्रतिशत, त्यसपछिको तीन महिनाभित्र पचहत्तर प्रतिशत र त्यसपछि असार मसान्तसम्मको अवधिको लागि शतप्रतिशत जरिवाना बुझाई नवीकरण गराउन सक्नेछ ।

(४) उपनियम (३) मा तोकिएको अवधि समाप्त भएपछि नवीकरण गराउन चाहेमा नवीकरणवापत लाग्ने नियम ४ बमोजिमको दस्तुरमा प्रत्येक आर्थिक वर्षको लागि शत प्रतिशत थप

इजाजतपत्र नवीकरण दस्तुर र वक्यौता रकम समेत बुझाई इजाजतपत्र नवीकरण गराउन सक्नेछ ।

(५) कुनै व्यक्तिले उपनियम (१) बमोजिमको इजाजतपत्र नलिई कारोवार गरेमा इजाजतपत्र

वापत र सोको नवीकरण वापत लाग्ने दस्तुर असूल उपर गरी प्रचलित कानून बमोजिमको जरिवाना

समेत बुझाउनु पर्नेछ ।

७.[५] **इजाजतपत्र लिनु नपर्ने** :- नियम ३ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि देहायको अवस्थामा इजाजतपत्र लिनुपर्ने छैन :–

(क) कुटनैतिक सुविधा वा महसुल सुविधा प्राप्त व्यक्तिले विदेशी मदिरा पैठारी गर्न,

५ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधन भएको । यसपूर्वको व्यवस्था निम्नानुसार थियो: ७. अनुमतिपत्र लिनु नपर्ने :- नियम ३ मा जुनसुकै कुरालेखिएको भए तापनि कुनै व्यक्तिले निजी उपयोगको लागि एक पटकमा पाँच लिटरसम्म रक्सी र दश लिटरसम्म जांड बनाउनलाई अनुमतिलिनु पर्ने छैन । कुनै व्यक्तिले यसरी रक्सी वा जांड वर्षको ६ पटक भन्दा बढी बनाउन पाउने छैन ।तर यसरी रक्सी वा जाँड बनाउने व्यक्तिले त्यसको सूचना अन्तःशुल्क अधिकारीलाई दिनु पर्नेछ ।

(ख) कुनै विदेशी वा स्वदेशी यात्रुले विदेश भ्रमणबाट आफ्नो साथमा तीन बोतलसम्म रक्सी र बाह्र वोतलसम्म वियर लिई आउन,

(ग) नमूना परीक्षण तथा अध्ययन अनुसन्धानका लागि विभागले तोकेको परिमाणसम्म पैठारी गर्न,

(घ) कुनै ब्यक्तिले निजी उपयोगका लागि एकपटकमा पाँच लिटरसम्म रक्सी र दश लिटरसम्म जाँड वनाउन, तर,

(१) यसरी रक्सी र जाँड वर्षको ६ पटक भन्दा बढी बनाउन पाइने छैन ।

(२) यसरी रक्सी र जाँड बनाउने ब्यक्तिले त्यसको सूचना अन्तःशुल्क अधिकृतलाई दिनु पर्नेछ ।

८.[६] ....

९.[७] ....

१०. मदिरा बिक्री वितरण गर्ने समय :- इजाजतपत्र प्राप्त व्यक्तिले बिहान १० बजेदेखि राति १० बजेसम्म मात्र मदिरा बिक्री वितरण गर्न पाउनेछ ।

तर, नेपाल सरकारले आवश्यक सम्झे बमोजिमको ठाउँको लागि सो समयमा हेरफेर गर्न वा सो बन्देजलाई हटाउन सक्नेछ ।

११. मदिरा बिक्री गर्न नहुने :- अन्तःशुल्क अधिकृतले मनाही गरेको स्थान वा पसलमा मदिराको बिक्री वितरण गर्न पाइने छैन ।

६ पहिलो संशोधनद्वारा खारेज गरिएको । त्यो व्यवस्था निम्नानुसार थियो:

८. उत्पादनको अनुमतिपत्र नदिने :- डिष्टीलरी वा मद भट्टीको ठेक्काबन्दोबस्त भएको ठाउँमा मदिरा उत्पादन गर्ने अनुमतिपत्र दिइने छैन ।

७ पहिलो संशोधनद्वारा खारेज गरिएको । त्यो व्यवस्था निम्नानुसार थियो:

९. विशेष व्यवस्था :- (१) प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम भट्टी वा डिष्टीलरीबाट रक्सी उत्पादन गर्न ठेक्का वा अनुमतिपत्र प्राप्त गरेको व्यक्तिले वा निजको एजेन्टले भट्टी वा डिष्टीलरीबाट उत्पादन गरेको रक्सी बिक्री वितरण गर्न पसल खोल्न चाहेमा त्यस्तो प्रत्येक पसलको निमित्त अन्तःशुल्क अधिकारीबाट अनुमतिपत्र प्राप्त गर्नु पर्नेछ । (२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त अनुमतिपत्र एक आर्थिक वर्षसम्म बहाल रहनेछ र सो आर्थिक वर्ष अन्त हुनु भन्दा अगावै अनुमतिपत्र नवीकरण गराउनु पर्नेछ । (३) उपनियम (१) बमोजिमको अनुमतिपत्रको लागि पचास रुपैयाँ दस्तूर लाग्नेछ र सो नवीकरण गर्दा पनि अनुमति सरह दस्तूर लाग्नेछ ।

[ङ]अनुसूची - १

(नियम ३ को उपनियम (१) र नियम ६ को उपनियम (२) सँग सम्वन्धित)

इजाजतपत्र तथा नवीकरणका लागि दिइने दरखास्तको ढाँचा

श्रीमान प्रमुखज्यू,

आन्तरिक राजस्व कार्यालय/को.ले.नि.का., ... ।

म/हामीले मदिराको देहायमा उल्लिखित कार्य गर्नका लागि देहायका कागजात, विवरण र इजाजतपत्र दस्तुर संलग्न राखी इजाजतपत्र पाउन/नवीकरणको लागि यो निवेदन पेश गरेका छौं । उल्लिखित विवरण र तथ्य मैले। हामीले जानेबुझेसम्म ठीक छन् ।

(१) **इजाजतपत्रको प्रकार :** (आफूले लिनुपर्ने इजाजतपत्रको प्रकारमा ✔ (ठीक) होस)

इजाजतपत्र प्रकार	उत्पादन	पैठारी	विक्री	संचय	अन्य
नयाँ					
नवीकरण					
कारोवारको नाम					

(२) **ब्यक्तिरप्रतिष्ठानको नाम :**

नेपाली						
अंग्रेजी						
व्यक्ति भए निजको:	पति।पत्नीको नाम:		बाबुको नाम:		बाजे। ससुराको नाम:	

(३) **दर्ता विवरण :**

ङ दुवै अनुसूचीहरु पहिलो संशोधनद्वारा संशोधन तथा परिमार्जन गरिएको ।

स्थायी लेखा नम्वर									

कार्यालयको नामः

व्यवसाय दर्ता मिति	कार्यालय र स्थान	दर्ता नं.

नविकरण हुनुपर्ने आ.व.

मिति २० / /	

(४) मुख्य कार्यालयको ठेगाना :

		पत्राचार गर्ने ठेगाना
घर नं.(ब्लक नं.)		
वडा नं.		
टोल		
☐ म. ☐ उ.म.न.पा. ☐ न.पा. ☐ गा.वि.स.		
जिल्ला		
क्षेत्र		
टेलिफोन नं.		
फ्याक्स नं.		

(५) कारोवारको मुख्य स्थान :

	स्थान	पत्राचार गर्ने ठेगाना
घर नं.(ब्लक नं.)		
वडा नं.		
टोल		

☐ म. ☐ उ.म.न.पा. ☐ न.पा. ☐ गा.वि.स.		
जिल्ला		
क्षेत्र		
टेलिफोन नं.		पो.व.नं.
फ्याक्स नं.		इमेलः

(६) इजाजतपत्र दस्तुर/नवीकरण दस्तुर सम्बन्धी विवरणः–

क.सं	**कारोबारको नाम/इजाजतपत्र प्रकार**	**दाखिला दस्तुर रु.**	**जरिवाना रु.**	**बैंक/कार्यालय**	**भौ.नं./र.नं.**

- कार्यालयमा दाखिला गरेको भए सोको प.सं.................मिति २०   /   /
- कुनै राजस्व बाँकी छ/छैन । छ भने ? आयकर :

मू.अ.कर :

अन्तःशुल्क :

अन्य :

(७) प्रवन्ध निर्देशक/प्रमुख संचालक/कार्यकारी निर्देशक :

(क) नाम	पहिलो	बीचको	थर
नेपाली			
अंग्रेजी			

(ख)नियुक्ति मिति ☐☐☐ (ग) राष्ट्रियता ☐

(घ) परिचय गराउने अन्य कागजात

कागजातको प्रकार	परिचयपत्र नं.	जारी गर्ने कार्यालय र स्थान	जारी गरेको मिति

ठेगाना :

	स्थान	पत्राचार गर्ने ठेगाना
घर नं.(ब्लक नं.)		
वडा नं.		
टोल		
☐ म. ☐ उ.म.न.पा. ☐ न.पा. ☐ गा.वि.स.		
जिल्ला		
क्षेत्र		
टेलिफोन नं.		
फ्याक्स नं.		

निवेदकको दस्तखत :

निवेदकको नाम :

पद :

संस्थाको छाप :

(८) कार्यालय प्रयोजनको लागि :

................................इजाजतपत्र	आ.व....................का लागि स्वीकृत भएको छ।
................................इजाजतपत्र	आ.व...........................का लागि नविकरण भएको छ।

<table>
<tr><td colspan="3">................................इजाजतपत्रका लागि भौ.नं.............र.नं.............. बाट रु............दस्तुर र रु....................... थप दस्तुर (जरिवाना) दाखिला भएको छ ।</td></tr>
<tr><td>पेश गर्ने :</td><td>सिफारिस गर्ने :</td><td>सदर गर्ने :</td></tr>
<tr><td>मिति</td><td colspan="2"></td></tr>
</table>

अनुसूची २
(नियम ४ संग सम्बन्धित)
नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
आन्तरिक राजस्व विभाग
इजाजतपत्र

फोटो

संकेत नं. **स्थायी लेखा नं.** **इजाजत नं.**

आन्तरिक राजस्व कार्यालय :

मदिरा उत्पादन/खरिद/बिक्री/निकासी/ पैठारी/सञ्चय गर्न वा अन्तःशुल्क लाग्ने सेवा प्रदान गर्न देहायका शर्त पालना गर्ने गरी यो इजाजतपत्र दिइएको छ । मदिरा ऐन, २०३१ तथा मदिरा नियमावली, २०३३ मा उल्लेखित शर्त समेत पालना गर्नु पर्नेछ ।

इजाजतपत्र पाउने प्रतिष्ठानको

नाम :

ठेगाना :

संन्चालकको नाम :

संन्चालकको स्थायी ठेगाना :

कारोवारको विवरण : **स्वदेशी/विदेशी**

कारोवारको किसिम : उत्पादक/वितरक/थोक विक्रेता/खुद्राविक्रेता
निकासी/पैठारी/रेष्टूरेण्ट/डिपार्टमेण्टलस्टोर/होटल

इजाजतपत्र पाउनेको
दस्तखत : ____________

इजाजतपत्र जारी गर्ने अधिकारीको
दस्तखत : ________________
नाम : ________________
दर्जा : ________________

....

कृपया अन्य जानकारीको लागी पछाडी हेर्नु होला ।

(क) इजाजतपत्रवालाले पालना गर्नु पर्ने शर्तहरु

१. इजाजतपत्र प्रत्येक आर्थिक वर्षको श्रावण महिना भित्र नवीकरण गराईसक्नु पर्नेछ ।

२. इजाजतपत्र सबैले देख्नेगरी कारोवार स्थलमा राख्नु पर्नेछ ।

३. डिपार्टमेण्टल स्टोरले मदिराजन्य पदार्थ बिक्री गर्ने प्रयोजनको लागि अलग्गै विक्री कक्षको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

४. प्रत्येक वोतलमा विर्को र बोतलमा पर्ने गरी अन्तःशुल्क टिकट टाँसी निकासी गर्नु पर्नेछ ।

५. विहान १०:०० बजे देखि राती १०:०० बजेसम्ममात्र मदिरा बिक्री वितरण गर्नु पर्नेछ ।

६. अठार वर्ष उमेर नपुगेको व्यक्तिलाई मदिरा बिक्री वितरण गर्न पाईने छैन ।

७. मदिरा खरिद बिक्री गर्नेले मदिरा खरिद बिक्री गरेको विजक राख्नु पर्नेछ ।

८. इजाजतपत्रवालाले प्रत्येक वोतलमा अन्तःशुल्क टिकट टाँसेको मदिरा मात्र बिक्री गर्नुपर्नेछ । अन्तःशुल्क टिकट नरहेको सामान खरीद बिक्रीको लागि राखेको पाइएमा त्यस्तो वस्तु जफत गरी बिक्रेतालाई कानून बमोजिम दण्ड जरीवाना हुनेछ ।

९. अन्तःशुल्क ऐन, २०५८ तथा मदिरा ऐन, २०३१ र सो अन्तर्गत बनेका नियम तथा निर्देशिकामा उल्लेखित प्रावधानहरुको पालना गर्नु पर्नेछ ।

(ख)वण्डेड वेयर हाउस र करमुक्त पसलले पालना गर्नु पर्ने शर्तहरु :

१. कुटनैतिक सुविधाप्राप्त व्यक्ति, संस्था वा नियोगलाई वण्डेड वयर हाउसबाट नै बिक्री गर्नु पर्नेछ ।

२. करमुक्त पसलले बैंक ग्यारेन्टीको सुविधामा आयात गरेको मालसामानको विवरण मासिक विवरण सँगै बुझाउनु पर्नेछ ।

३. वण्डेड वयर हाउसमा भन्सार विन्दुबाट भित्र्याउँदा र बिक्रीका लागि गोदामबाट बाहिर निकाल्दा खटिएको अन्तःशुल्क कर्मचारीको रोहवरमा मात्र भित्र्याउने र निकाल्ने गर्नु पर्नेछ ।

४. आगमन तथा प्रस्थान दुवैतर्फ बिक्री गर्दा हरेक व्यक्तिको छुट्टाछुट्टै बिजक बनाउनु पर्ने र सोमा पासपोर्ट नम्बर, राष्ट्रियता तथा फ्लाइट नम्बर उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

नवीकरण सम्बन्धी विवरण

नवीकरण गरेको मिति	आर्थिक वर्ष	नवीकरण गर्ने अधिकृतको दस्तखत	कैफियत